

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Avustus pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemiseen

Mutku-päivät 2021

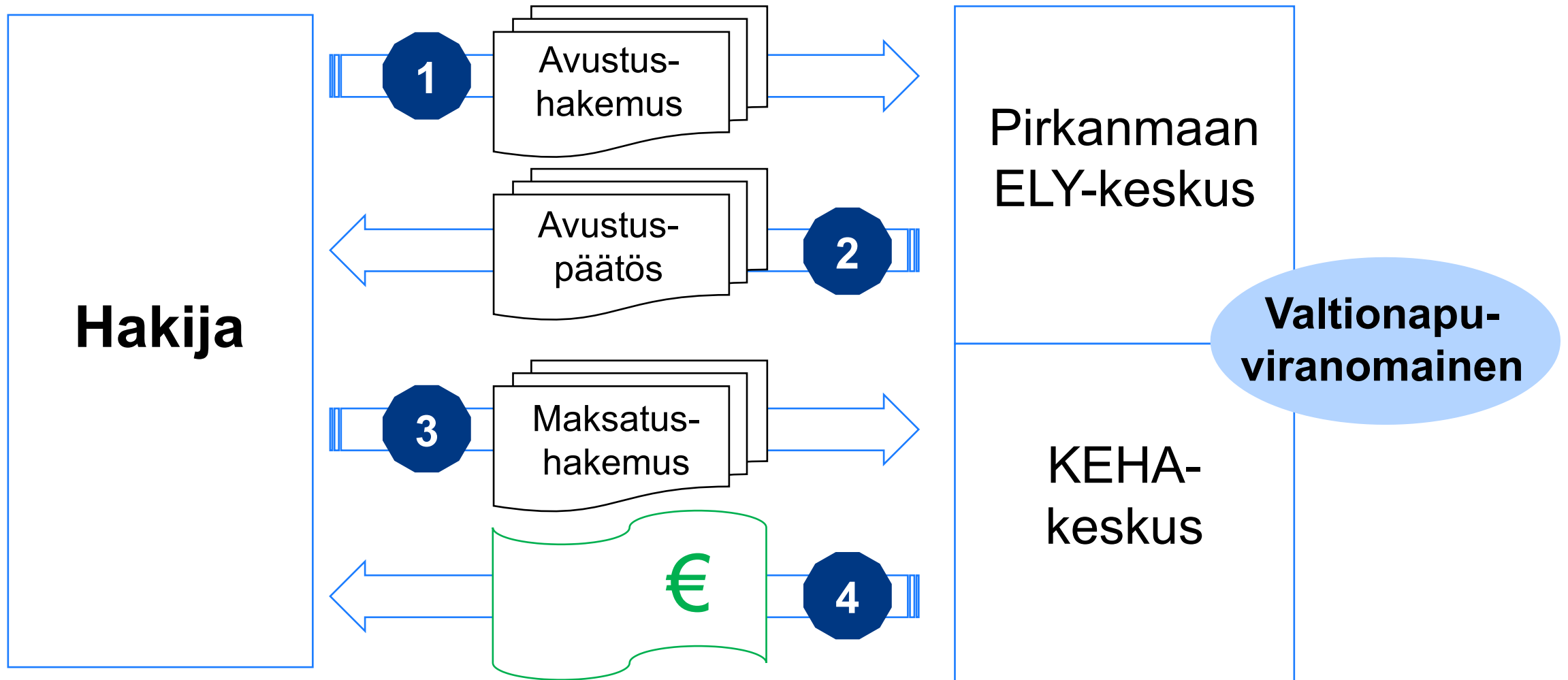
Mika Heinonen

22.9.2021

Tässä esityksessä:

1. Hakemusprosessi lyhyesti
2. Säädösperusta
3. Pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemiseen tarkoitetun avustuksen myöntäminen:
 - Mihin tarkoitukseen
 - Kenelle
 - Kuinka paljon
4. Tilastotietoa avustushakemuksista

Avustusprosessi pähkinäkuoressa

Säädösperusta

- Laki pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta (246/2019)
- VN asetus pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta vuosina 2020-2022 (1239/2019)
- Valtionavustuslaki (688/2001)

Mihin tarkoitukseen avustusta voi saada?

Kohde on avustuskelppoinen, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- 1) Kysymys on maaperän, pohjaveden tai sedimenttien pilaantumisesta
- 2) Pilaantumisesta aiheutuu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
- 3) Pilaantuneisuuden selvittämisen ja tarvittaessa puhdistamisen on oltava **perusteltua** em. vaaran tai haitan selvittämiseksi ja hallitsemiseksi.

Yksinomaan jätteisiin (roskaantumiseen) liittyvät toimet rajattu ulkopuolelle.

Kenelle

- 1) Avustusta voi hakea esimerkiksi kunta, yhdistys, yksityishenkilö tai yritys
- 2) Myöntämisen edellytyksenä on, että pilaantuneisuuden selvittäminen tai puhdistaminen on muulle kuin aiheuttajalle ilmeisen kohtuutonta. Arviointi on kokonaisharkintaa, jossa huomioidaan:
 - Hankkeen kustannukset suhteutettuna hakijan varoihin ja tuloihin
 - Kauan sitten tapahtuneet pilaantumiset
 - Hakijan myötävaikutus pilaantumiseen tai sen aiheuttaneeseen toimintaan
 - Tietoisuus pilaantumisesta aluetta ostettaessa
 - Pilaantumisen taustat ja muut mahdolliset seikat

Voinko saada avustusta?

Lähtökohta: pilaantumisen aiheuttajan vastuu on aina ensisijaista! Se on selvitettävä ensin.

- Pilaantumisen aiheuttajalle ei myönnetä avustusta. (Yleisin hakemusten hylkäämisen peruste)
- Jos pilaantumisen aiheuttaja tiedetään ja tavoitetaan ja hän ei ole pysyvästi maksukyvytön, avustusta ei myönnetä muillekaan tahoille vaan näiden tulee vaatia pilaajaa hoitamaan velvollisuutensa.

→ **POIKKEUS:** kunta voi saada vanhan suljetun

Aiheuttajan vastuulla tarkoitetaan aina sovellettavaksi tulevan ympäristölainsäädännön mukaan määräytyvää vastuuta (esim. YSL, jätelaki, jätehuoltolaki, vesilait)

Avustuksen määrä

- Lainsäädännössä asetut rajat avustuksen määrälle
- Harkinnanvarainen, myönnettyihin määrärahoihin sidottu avustus
 - PIRELY on linjannut myönnettävän avustuksen määrää eri tilanteissa
- PIRELY:n tavoitteet ja painotukset avustuksen myöntämisessä:
 - 1) Ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja päästöjen vähentäminen
 - 2) Kiertotalouden edistäminen
 - 3) Pohjaveden ja vedenhankinnan turvaaminen

Mitä ovat hyväksyttävät kustannukset?

Avustuksen määrä lasketaan hyväksyttävistä kustannuksista

- 1) Hyväksyttävät kustannukset arvioidaan hakemuksissa kustannuksiksi ilmoitetuista eristä menokohtaisesti.
- 2) Kustannuksen tulee olla perusteltu ja tarpeellinen lisäkulu hakijalle eli sen on tullut syntyä hankkeen johdosta. Siten esimerkiksi tavanomaisia hakijan yleisiä palkkakustannuksia ei hyväksytä tuen piiriin.
- 3) Hyväksyttäviä kustannuksia ovat hakijalle itselle aiheutuviin kustannuksiin, joihin ei saada muuta avustusta tai tukea.
- 4) Kustannuksen perusteen tulee olla syntynyt avustushakemuksen jättämisen jälkeen.
- 5) Avustuksen määrää alentavana seikkana otetaan huomioon kiinteistön omistajan tai haltijan taikka puhdistushankkeen toteuttajan puhdistamisesta saama taloudellinen hyöty.

Selvittäminen

50 %, kuitenkin

- 1) Perustutkimukseen enintään 10 000 euroa
- 2) jatkotutkimukseen enintään 15 000 euroa

(sisältäen kunnostussuunnitelman, riskinarvion laatimisen ja kestävyuden arvioinnin)

Puhdistaminen

On site tai in situ

40 %, enintään 350 000 euroa

Massanvaihto tai eristäminen

30 %, enintään 150 000 euroa

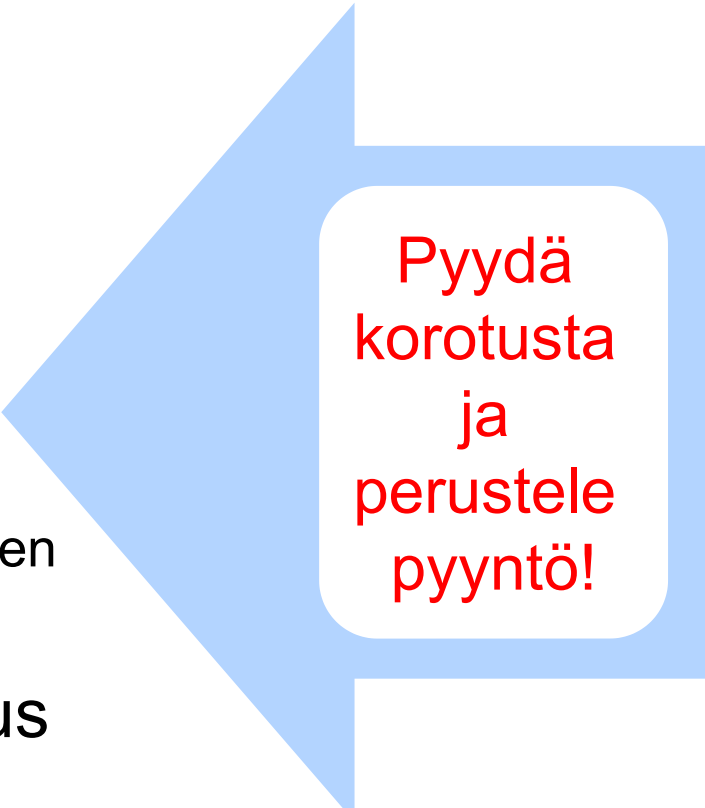
Avustuksen määrän korotusperusteet

1. Vakava vaara (esimerkkejä)

- Kohde sijaitsee vedenhankintakäytössä olevalla pohjaveden muodostumisalueella,
- pilaantuminen uhkaa jo ennestään huonossa tilassa olevaa pohjaveden muodostumisaluetta,
- selvittäminen on perusteltua tällaiselle pohjavesialueelle aiheutuvan vaaran tai haitan selvittämiseksi tai;
- pilaantuminen aiheuttaa haittaa tai vaaraa tällaiselle pohjaveden muodostumisalueelle.

2. Aiheutuvien kustannusten erityinen kohtuuttomuus hakijalle

3. Kiertotalous

**Pyydä
korotusta
ja
perustele
pyyntö!**

Korotetut avustukset

Vakava vaara ja kustannusten erityinen kohtuuttomuus

Selvittäminen

60 %,
enintään 20 000 euroa

Puhdistaminen

- 1) Massanvaihdolla tai eristämällä 40 %, enintään 200 000 euroa
- 2) On site / in situ –menetelmällä 60 %, enintään 700 000 euroa

Kiertotalous: massanvaihto

- massoista hyödynnetään kestäväällä tavalla vähintään 60 % kyseisessä tai toisessa kohteessa siten, että niitä ei sijoiteta vastaanottopaikkaan
- avustusta korotetaan 10 prosenttiyksiköllä ja avustuksen enimmäismäärää korotetaan 10 prosentilla kyseisessä tapauksessa muutoin sovellettavasta enimmäismäärästä.

Muista!

- Avustusta voidaan myöntää enintään niin paljon kun on haettu
- Avustusta voi hakea kustannusarvion perusteella
- Avustusta haetaan ennen toimenpiteisiin ryhtymistä
- Yritykselle tai muulle taloudellista toimintaa harjoittavalle yhteisölle myönnettävän avustuksen määrä voi olla kaikissa tapauksissa enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Hakuohjeet: www.ely-keskus.fi/rahoitus-ja-avustukset-ymparistovastuualue
- Suositeltava hakutapa: sähköinen asiointi (aluehallinnon asiointipalvelu) <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi>

Avustushakemukset 2020-2021

- Yhteensä 27 kpl, haettu avustus yhteensä 1 775 000 euroa
 - 18 kpl selvittäminen, haettu yhteensä 575 000 euroa (ka 32 000 €)
 - 9 kpl puhdistaminen, haettu 1 200 000 euroa (133 000 €)
- Hakemusten ratkaisut:
 - Hyväksytty 14 kpl selvittäminen: 10 kpl puhdistaminen: 4 kpl
 - Hylätty 10 kpl selvittäminen: 5 kpl puhdistaminen: 5 kpl
 - Kesken 3 kpl (kaikki selvittämisiä)

Myönnetyt avustukset

Selvittäminen 10 kpl	Yhteensä €	Keski-arvo €	Mediaani €	Pienin €	Suurin €
Hyväksytyt kustann.	237 000 €	22 700 €	23 000 €	7 000 €	50 000 €
Haettu	142 000 €	14 200 €	11 600 €	3 500 €	30 000 €
Myönnetty	127 000 €	12 700 €	11 000 €	3 500 €	25 000 €

Puhdistaminen 4 kpl	Yhteensä €	Keski-arvo €	Mediaani €	Pienin €	Suurin €
Hyväksytyt kustann.	394 000 €	98 500 €	69 000 €	52 000 €	204 000 €
Haettu	199 000 €	49 500 €	45 500 €	26 000 €	81 500 €
Myönnetty (80 %)	157 000 €	39 000 €	27 000 €	20 800 €	81 500 €

Kaikki	Yhteensä €
Haettu	341 000 €
Myönnetty	284 000 €

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos!

www.maaperakuntoon.fi

mika.heinonen@ely-keskus.fi

Lakimies

Pirkanmaan ELY-keskus

Keskittetyt ympäristöpalvelut